

Dweerse Gaanweg en Scheldedijk, Bazel, gemeente Kruibeke

Programma van Maatregelen

Auteur:

A. Schoups (veldwerkleider)

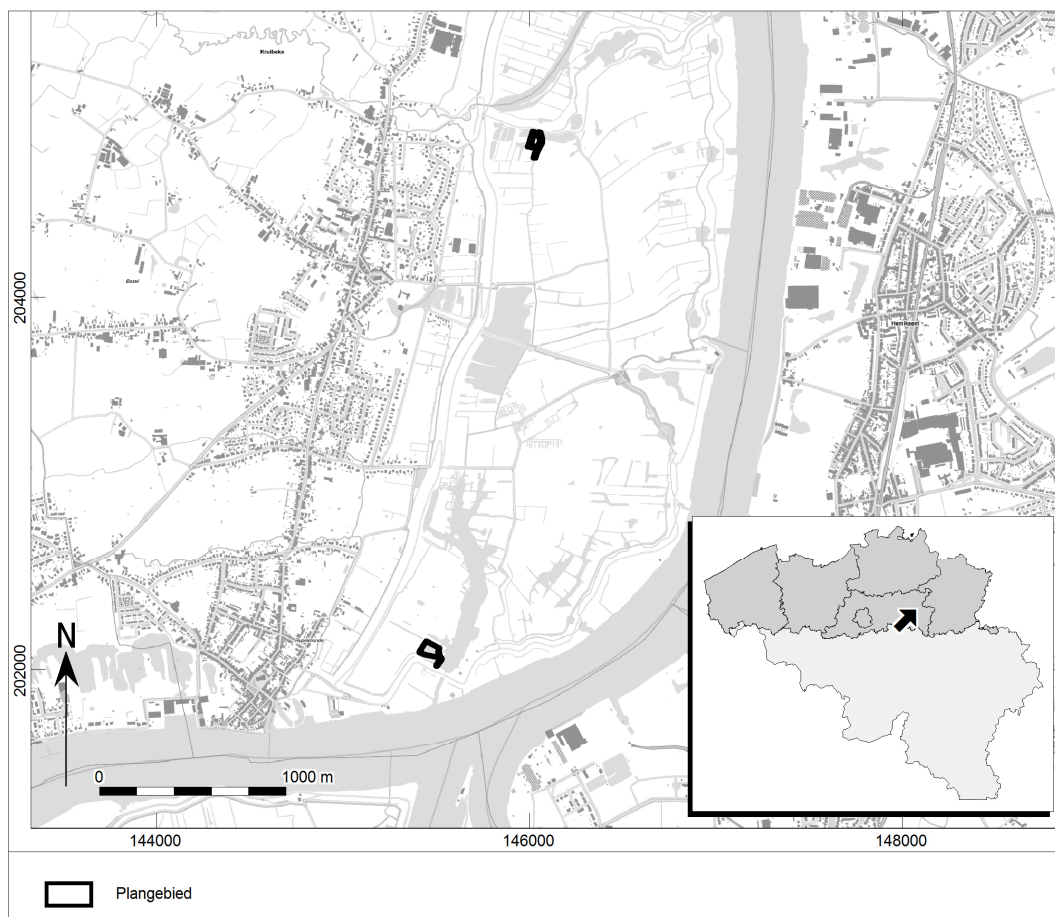
Autorisatie:

X. Alma (OE/ERK/Archeoloog/2016/00094)

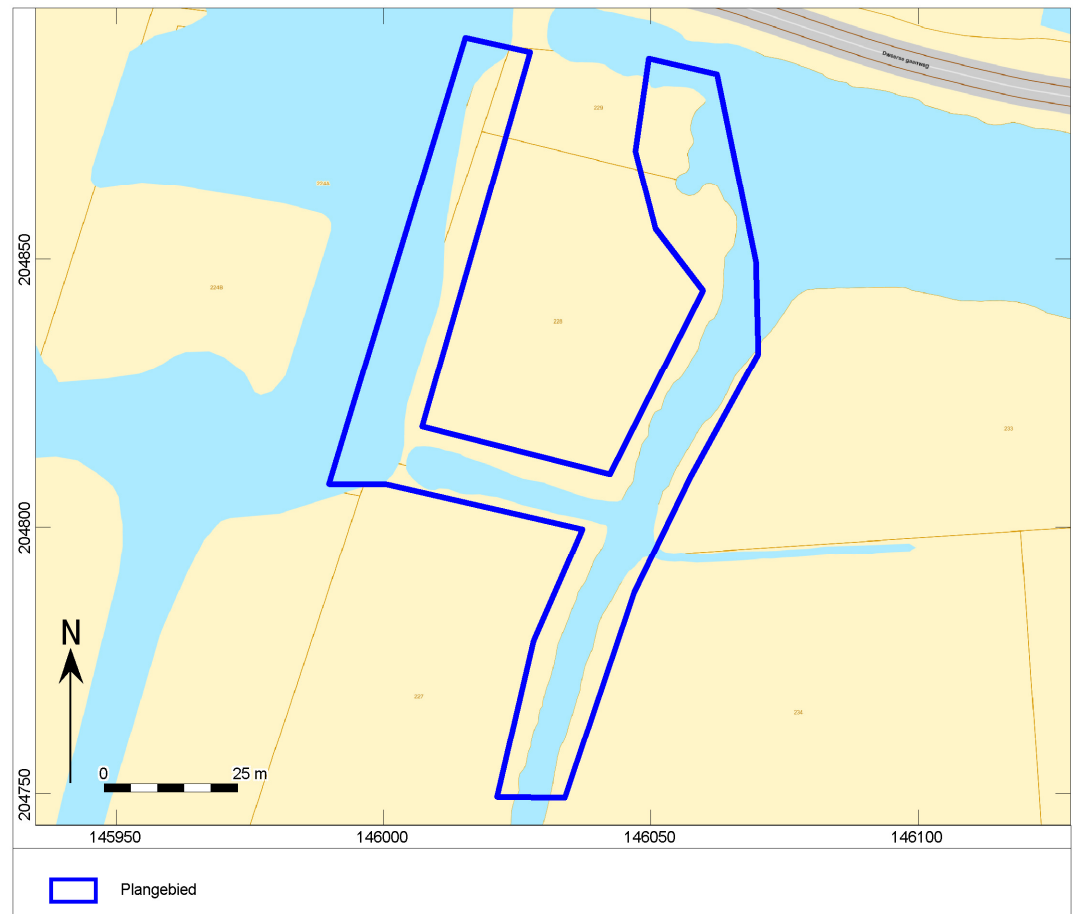
1 Inleiding

In opdracht heeft het Vlaams Erfgoed Centrum in november 2018 een archeologienota opgesteld naar de archeologische waarde van de locaties Dweerse Gaanweg en Scheldedijk te Bazel in de gemeente Kruikeke (afb. 1 - 3). De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen plannen om de Bazelse Kreek, de L-vormige vijver en de Kweekvijver te herprofiëren.

Het plangebied bestaat uit twee deelgebieden (afb. 1 - 3) die in het natuurgebied 'de polders van Kruikeke' gelegen zijn. Het noordelijke deelgebied (deelgebied 1) omvat de Bazelse Kreek en de L-vormige vijver en bevindt zich aan de Dweerse Gaanweg. Het tweede deelgebied (deelgebied 2) omvat de kweekvijver en bevindt zich op ongeveer 2650m meer naar het zuiden aan de Scheldedijk.

Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.

Afb. 2. Aanduiding van het uit te voeren archeologisch onderzoek op het plan van de bestaande toestand op het terrein – deelgebied 1.

Afb. 3. Aanduiding van het uit te voeren archeologisch onderzoek op het plan van de bestaande toestand op het terrein – deelgebied 2.

2 Het vooronderzoek zonder of met ingreep in de bodem

2.1 Het uitgevoerde vooronderzoek

Deelgebied 1

De archeologische resten uit het Paleolithicum en het Mesolithicum manifesteren zich als een spreiding van vondsten zonder sporenniveau. Resten uit deze perioden bevinden zich aan of direct onder het oorspronkelijke maaiveld en manifesteren zich in de vorm van vuursteen en houtskoolconcentraties. De verwachting aan eventuele resten uit deze periodes kan echter laag ingeschat worden. De lage ligging van het gebied is namelijk niet gunstig voor de verwachting aan eventuele resten. Verder zijn er ook aanwijzingen dat de bovengrond mogelijk reeds verstoord werd.

Eventuele archeologische resten vanaf het Neolithicum kunnen tevens voorkomen vanaf het maaiveld. Een eventueel sporenniveau is het beste zichtbaar vanaf de basis van het maaiveld. De lage ligging in een nat gebied is echter opnieuw niet gunstig voor de verwachting aan eventuele archeologische resten vanaf het Neolithicum tot en met de Romeinse Tijd.

De verwachting aan eventuele archeologische resten uit de Middeleeuwen en de Nieuwe Tijd kan middelhoog ingeschat worden op basis van de aardwetenschappelijke gegevens.

Aan de L-vormige vijver wordt de oostelijke oever geherprofileerd. Aan deze oever is momenteel een soort dijk van ongeveer 1m breed gelegen. Deze werd in het verleden verstevigd met platen. De platen zullen verwijderd worden, waarna de dijk afgegraven wordt, zodat de oever van de vijver in de toekomst geleidelijk zal stijgen. Dit betekent dat de bodem over een breedte van 4m tot maximum 1,77m. Deze werken beperken zich dus tot een lange en relatief smalle strook met een oppervlakte van ongeveer 350m².

Aan de Bazelse Kreek zal een stuk van de westelijke oever geherprofileerd worden, zodat deze geleidelijker zal verlopen. Om dit te realiseren zal de bodem tot maximum 87cm afgegraven worden. De werken zullen zich beperken tot een oppervlakte van ongeveer 450m².

In dit deelgebied dienen ook verschillende bomen gerooid te worden. Ook de wortels van de bomen zullen verwijderd worden.

In dit deelgebied zal gebruik gemaakt worden van rijplaten om de impact op de ondergrond te minimaliseren. Dit om het waardevolle grasland in dit gebied te vrijwaren.

Gezien de beperkte oppervlakte, de versnippering en de aard van de ingrepen en de lage verwachting aan eventuele archeologische resten uit de Steentijd, kan geconcludeerd worden dat de kenniswinst van eventuele verdere onderzoeken klein zal zijn en niet zal opwegen tegen de kosten van deze onderzoeken.

Deelgebied 2

De verwachting aan eventuele archeologische resten uit de Steentijd kan ter hoogte van de kleiige afzettingen in het oosten laag ingeschat worden. In het westen, ter hoogte van de zandleemafzettingen, kan de verwachting middelhoog ingeschat worden. Op basis van de geologische en bodemkundige gegevens is het plangebied in het stroomgebied van de Schelde gelegen, waarbij de zandleemafzettingen mogelijk een oude oeverwal vormen. Het kan echter niet uitgesloten worden dat het bij de zandleemafzettingen om oudere, Pleistocene geulaafzettingen gaat.

Opnieuw is de lage ligging in het nat gebied niet gunstig voor een archeologische verwachting aan eventuele sporen en resten vanaf het Neolithicum tot en met de Romeinse Tijd.

De verwachting aan eventuele archeologische resten uit de Middeleeuwen en de Nieuwe Tijd kan opnieuw middelhoog ingeschat worden op basis van de aardwetenschappelijke gegevens.

Aan de Kweekvijver zullen alle oevers geherprofileerd worden. In het zuidoosten wordt de vijver ook uitgebreid. Verder worden enkele nieuwe eilandjes gecreëerd. Het bestaande gebouw dient daarom, samen met de kleinere structuren eromheen, gesloopt te worden. Om dit alles te realiseren zal de bodem tot maximum 2,05m uitgegraven. Aan de noordoostelijke, de noordwestelijke en de zuidwestelijke zijden van

de Kweekvijver zullen de eigenlijke bodemingrepen zich opnieuw beperken tot lange, smalle stroken. Ter hoogte van de uitbreiding in het zuidoosten zal de bodem over een oppervlakte van net geen 500m² afgegraven worden.

In het zuidoosten van dit deelgebied zal een vlonderpad voorzien worden. Dit pad zal 45m lang worden. Dit pad zal steunen op twee rijen metalen palen. Deze rijen zullen ongeveer 1,35m uit elkaar liggen en de palen onderling zullen ongeveer 1,5m uit elkaar liggen. Deze zullen waarschijnlijk door middel van een kraan in de grond geduwd worden. De verwachte impact van de aanleg van dit vlonderpad op de ondergrond wordt gering ingeschat.

De bodemdruk van de machines zal beperkt worden tot maximum 0,4kg/cm² om de ondergrond zo veel mogelijk te beschermen.

Opnieuw blijft de oppervlakte van de ingrepen beperkt en kan de verwachte kenniswinst op basis van de aard en de versnippering van de ingrepen gering ingeschat worden. De kenniswinst zal dus opnieuw niet opwegen tegen de eventuele kosten van eventuele verdere onderzoeken.

Ondanks dat mogelijke aanwezige archeologische resten bedreigd worden door de geplande werken, wordt de kennisvermeerdering van eventuele verdere archeologische onderzoeken gering ingeschat.

2.2 Aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek adviseert het Vlaams Erfgoed Centrum de vrijgave van het plangebied. De verwachte kenniswinst van eventuele verdere onderzoeken is namelijk klein, waardoor deze niet opweegt tegen de kosten van deze onderzoeken.

3 Advies op basis van de resultaten

Op basis van deze gegevens wordt door het Vlaams Erfgoed Centrum geen verder onderzoek geadviseerd. De geplande werkzaamheden vormen geen bedreiging voor het bodemarchief. Er hoeft geen programma van maatregelen te worden opgesteld.

Ondanks het advies tot vrijgeven van het terrein, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht, conform artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. De civieltechnisch uitvoerder is verplicht eventuele toevalsvondsten binnen drie dagen na ontdekking te melden bij Onroerend Erfgoed.